

Okcularbaşındaki Berber

İkinci Mahmudun, yenigeri ocağını kanlı bir şehir muharebesiyle kaldırdığı tarihe kadar geçen ilk saltanat yılları İstanbul'da ve taşrada bir zorbalık hakimiyeti devridir. Cevdet Paşa bu devrin tarihini yazarken "Gerek İstanbul'da gerek taşralarda insanın kadri yoktu. Adam öldürmekle piliç kesmek bir gibiydi," diyor. Bu devrin devlet merkezindeki en parlak mümessil de Halet Efendi idi.

Bir aralık İstanbul'da haşrat makulesinin sebeb olduğu fesat ve şenaat vakaları fevkalâde çoğalmış halk arasında da hükümeti tenkit yollu dedi kodular başlamıştı. "Devlet Kâhyanası" lâkabıyla anılan Halet Efendi'nin meclisinde buna bir çare aranırken, Efendi:

— Şimdi Okcular başındaki berberin başı kesi'sin. Öbürleri korku ve dehşet içinde kalır, dedi kodunun da arkası kesilir!...

Demişti; fakat hazır bulunanlardan biri:

— Aman efendim.. Merhamet buyurun o adam benim berberimdir!..

Diye şefa'at edince, Halet Efendi:

— Canım.. O adam şart değil ya.. Öbür taraftaki berberin boynu vurulsun!..

Demişti.

"O KRUVASSAN"

Tazminat ile başlayıp Cumhuriyet inkılâbiyle biten ve "Tatlısu frengi" dediğimiz bir çeşit aşağı kozmopolit vatanda; üreten kötü Avrupa mukalipliği devrinde, Galatada, Avrupa mamulâtı hazır elbise satan bir mağazanın adıdır: Au Croissant... Yani "Hilâl mağazası!.. Avrupalıların, bilhassa İngiliz, Fransız ve Avustralyalıların hazır esvap dampingi, İstanbul terzilerine ağır bir darbe vurmuştu. İstanbul'da, ölçü üzerine esvap diktiren yüksek sınıfla, hazır esvap ta alsalar giydikleri yerli makasdar ve işçilerin elinden çıkan tulumbacılar ve sair esnaf, takım, müstesna büyük bir ekseriyet Avrupa mamulâtı hazır esvap giyerdi. Paranın o zamanki kıymetine göre bu hazır esvaplar pek te ucuz değildi. Meselâ rumî 1306 da "Okrot ve Essan" mağazasında:

Kuruş

İpek astarlı bir tpekli pardesü	160
Liyon sateninden çuha pardesü	115
2 - 7 yaş arasında çocuk esvapları	30
İşlemeli beyaz pike yelek	20
Rube fasunesinden redingot	240
Çubuklu pantolon	60-70
Bir kat kostüm	140
Rube mamulâtından bir kat kostüm	190
Şediyot kostüm	120

REŞAT EKREM KOÇU

